

Scenekunst. CaféTeatret har iscenesat en misantropi forklædt som kriseteater. Et mareridtsagtigt tableau om Lehman Brothers inden i os selv.

Afmagt i aftenlandet

AF ASKER HEDEGAARD BOYE

Der er noget på én gang flabet og selvfølgeligt ved, at CaféTeatret har ladet forestillingen *Point Omega* udspile sig i en nedlagt bank i indre København. Det grå gulvtæppe, kartoteksskabene, aftrykene efter kontorstolene og armaturerne med lysstofrør (alt sammen usynligt scenograferet) tilskynder ikke ligefrem til scenekunst, men hvor skulle man ellers opføre en samtidig civilisationskritik? Forestillingen er et nedslag midt i en krisetid: Økonomien, klimaet og demokratiet, de tre søjler hvorpå den moderne verden hviler, slår revner. Afsættet er finanskrisen. *Point Omega* er befriet for fremadskridende handling, men er i stedet båret af en ofte nærmest ceremoniel billedlig- og lydighed. De fire medvirkende – Morten Burian, Kristian Halken, Peter Flyvholm og Laura Allen Müller – suppleres undertiden af Elverhøjkolets tyve stemmer på en baggrund af billedkunstneren Ferdinand Ahm Kraghs psykodelisk-grafiske mønstre. Det sidste danner en indlysende, hård kontrast til bankens gungrende ekko. Forestillingen henfalder ikke til at placere skyld og ansvar, men giver i stedet angsten, frustrationen og forvirringen frit løb i præcise brudstykker fra hverdagens malstrøm.

For kan vi bruge krisen til at komme videre? »En der hedder Milton Friedman siger, at kun en krise kan skabe virkelig forandring i verden, og de, der har en plan, når krisen rammer, er dem, der skaber forandring ... En der hedder Karsten Dybvad siger, at Danmark allerede har genvundet 10 til 15 procent af den tabte konkurrenceevne siden 2008.«

Eller er det for sent? »Mange siger, at vi reelt er færdige, fuldstændig færdige ... Jeg har hørt, at olien snart slipper op.«

Forestillingen indledes med en samtale mellem to bankfolk, der snakker hinanden ud på et skråplan, der koster deres kunder mange penge og dem selv tid bag tremmer. Halvanden time senere ender *Point Omega* i et desperat udbrud: »Ingen ved, hvad formålet med det hele er!«

Herimellem har forestillingen to planer. Øverst og ligefrem som en rasende langemand til straarupismen og den blinde tiltro til markedet som et stykke menneskeskabt natur, og dybere nede som en misantropi. De to lag er vævet ind i hinanden, og forestillingen er konstant spændt ud mellem samtidig civilisationskritik og eviggyldig påmindelse om menneskets trang til at dreje halsen om på sig selv: Gæld, depression og kunstig intelligens. Det første lag er det mest oplagte, det sidste det mest interessante. For begyndte finanskrisen med Lehman Brothers eller i os selv?

OMEGAPUNKTET er den franske jesuiterpræst, geolog og palæontolog Pierre Teilhard de Chardins (1881-1955) betegnelse for den absolutte kompleksitet, som verden og den

menneskelige bevidsthed bevæger sig henimod. For Teilhard står mennesket ikke i centrum, men er dog i stand til at overskue verden og drive den fremad. Omegapunktet er ikke et mål for universet, men en allerede eksisterende tilstand, der suger udviklingen til sig. Den kristne Teilhard tøver ikke med at kalde dette teleologiske mønsterpunkt for Gud.

Samme ærinde går den nutidige matematiker og fysiker Frank Tipler, der har flirtet med Intelligent Design, når han antager, at universet uundgåeligt vil ophøre i et gravitationelt kollaps (sort hul), og at intelligent liv før dette punkt vil have overtaget og ordnet hele universet som én stor datamaskine. Universets kapacitet for informationsprocessing vil accelereres hurtigere end tiden, og mennesket vil dermed i princippet stå med muligheden for evigt liv som en perfekt simulering af sig selv: fri og udødelig i en virtuel virkelighed, hvor alting er muligt.

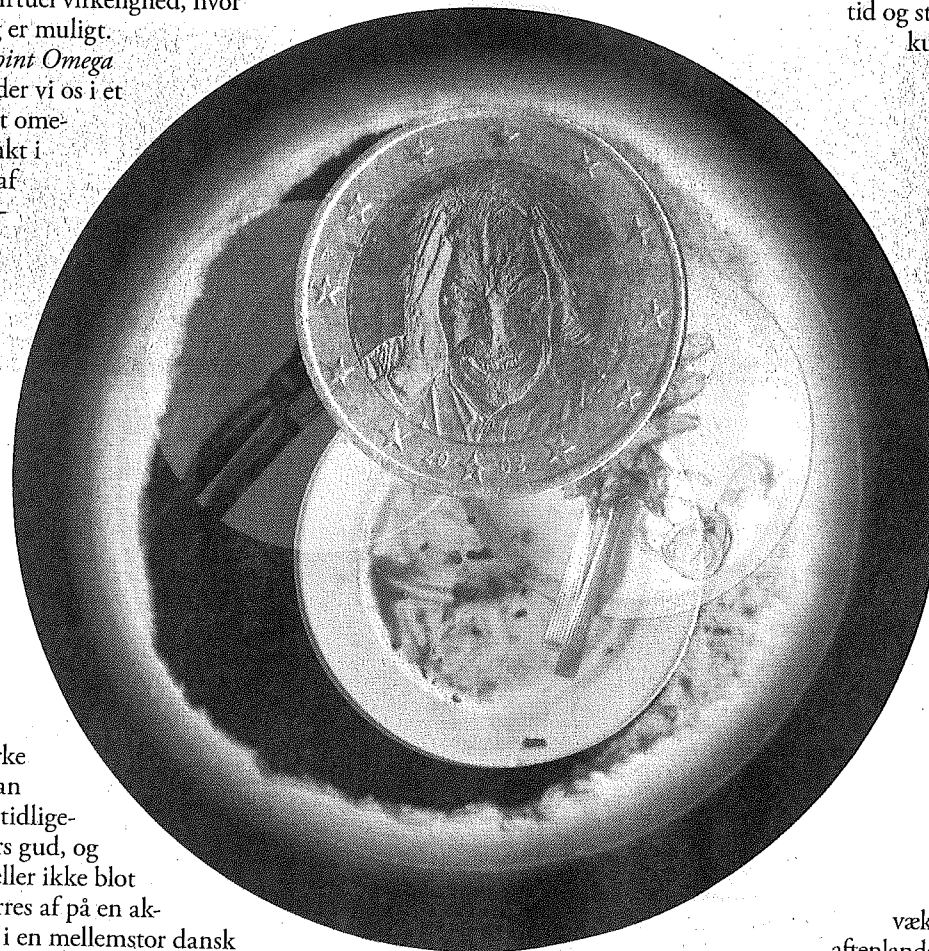
I *Point Omega* befinder vi os i et sådant omegapunkt i form af et moralsk kollaps,

der vel at mærke ikke kan lejres i tidligere tiders gud, og som heller ikke blot kan tørres af på en aktiechef i en mellemstor dansk bank. Kristian Hustedes tekst er et begavet mylder af tal og statements. Genkendeligheden giver nu og da anledning til grin, om end aldrig uden en vis bitter eftersmag.

Husted og Kristian Lollikes instruktion er stram og

tableauagtig. Forestillingen spidder tidsånden galgenhumoristisk i kvartettens monologiske staccato-fremførelser af deres cv'er. »Jeg er berejst og beleven ...« messer Peter Flyvholm, mens Laura Allen Müller efter en længere lovsang over egne sprogkundskaber og erhvervs erfaring konkluderer: »... og min mand har lige skudt sig selv.«

Det moderne menneskes insisteren på at have kontrol over eget liv udstilles som en absurditet fostret i et Excel-ark. Teksten er hyperaktuel som en iscenesat radioavis, og man kunne indimellem godt savne et endnu mere radikalt fokus på menneskets bersærker gang løse fra tid og sted. Dermed kunne man måske have

vågner han ikke rigtigt op. Men stærkest står Morten Burian, et af disse års mest interessante ansigter på den danske teaterscene. Burian, der tidligere i år også kunne opleves i en anden samtidskritik, Lollikes *All My Dreams Come True* på Aarhus Teater/CaféTeatret, stråler i sin sitrende kropslighed.

Morten Burian gør et stærkt indtryk i forestillingen.

FOTO: SØREN SOLKÆR / COLLAGE: FERDINAND AHM KRAGH

skabt en endnu klarere mareridtsstemning – noget som det skælvende kor, der skrider ind gennem bankens hoveddør, understøtter flot.

Kristian Halken er tankevækkende i en søvngængeragtig aftenlandsapati. Selv når han vågner op, vågner han ikke rigtigt op. Men stærkest står

Point Omega er ikke alene placeret inde i en bank, aktieoptionernes verden, den er også anbragt ude i virkeligheden, menneskenes verden. Efter forestillingens afslutning kan man ikke frigøre sig fra budskaberne. Bogstaveligt talt. De medvirkende griber nemlig megafonerne og tager opstilling i midterrabatten på H.C. Andersens Boulevard, hvorfra de brøler deres afmagt ud i aftenmørket. Bag dem ligger den døde bank, kriseådslet. »Vi har verdens bedste stress og verdens bedste hjertekarsygdomme!« Rundt om de mange ironiske ord hvæser bilerne af sted. Livet går videre. Gør det ikke?

CaféTeatret. *Point Omega* (i en nedlagt bankfilial). Tekst, instruktion og idé: Kristian Husted. Billedkunst og idé: Ferdinand Ahm Krag. Medinstruktion Christian Lollike. Scenografi: Nicolaj Spangaa. Komponist: Peter Bruun. Lysdesign: Morten Kolbak. Til 7. december.